

Leviathan

MUZIEK LOD

Toneel in drie
bubbels

Johan Thielemans

Gezien op 05 augustus 2020
Bijloke Gent
Bijloke Wonderland festival

Toneel in drie bubbels, een mogelijk antwoord op de coronadreiging. Veilig kijken en vooral luisteren naar een verhaal over zee, storm en een walvis. Dat is 'Leviathan' van Muziek Lod. Een gok én gelukt! Coronatheater op de Bijlokesite in Gent. De tribune voor de voorstellingen van 'Bijloke Wonderland' volgt alle veiligheidsvoorschriften, maar is toch economisch rendabel

09 AUGUSTUS 2020

Op het podium staan drie cabines met plexiglas : iedere speler zijn veilig eiland. In de ene staat een klavier (en wat elektronica), in de tweede een batterij rekwisieten om een wereld aan geluiden op te roepen, in de derde een acteur: gescheiden en samen.

De makers van Muziek Lod, Josse De Pauw, Kris Defoort en Céline Bernard, zochten voor deze voorstelling ook een tekst die isolatie toelaat. Josse De Pauw,

als virtuoos specialist van solothater, koos het kortverhaal 'Leviathan' van de Nederlandse schrijver P.F. Thomése. Het strand en de zee spelen een belangrijke rol in dat verhaal. Na een storm die veel schade aanricht blijkt er een walvis aangespoeld op het strand – de Leviathan van de titel.

Het verhaal speelt zich af in de zestiende eeuw, in een Holland waar katholieken en protestanten tegenover elkaar staan. Toch ontstaat er geen conflict: Thomése verwijst slechts terloops naar die historische omstandigheden. De getuigen op het strand – vissers, rederijkers, een admiraal met zijn gebocheld zootje – kijken bang naar het beest. Is het aangespoelde monster een teken? Waarvan dan wel? Heeft het wat met godsdienst en schuld te maken? Meningen genoeg.

Onder de getuigen is er zo ook iemand die een kritische kijkt naar verschillende vormen van geloof. Er draven wetenschappers op die de walvis op erg inventieve wijze opmeten. Maar dan stoten ze op het cijfer 666 – het teken van de duivel. Het irrationele en het rationele botsen dan even met elkaar. Er is tenslotte ook een admiraal, een twijfelaar. Hij zal op het strand sterven. Op de vraag : wat is de waarheid, krijgen we geen antwoord. Er is slechts een banale , eenzame dood, die alle gebabbel laat verstommen.

De parallellen met onze huidige situatie liggen voor het rapen in 'Leviathan'

De parallellen met onze huidige situatie liggen voor het rapen : de natuur als vijand, het opbloeien van theorieën zonder dat ze elkaar uitsluiten. De algehele verwarring.

Josse De Pauw leest deze tekst voor alsof hij in een studio een luisterspel opnam. Natuurlijk is dit kortverhaal bij hem in goede handen. Alles steunt op zijn sonore stem en zijn taalgevoeligheid. Hij zorgt voor een sobere vertolking. Naast hem, in de andere bubbel, is de artieste bruiteuse Céline Bernard druk bezig met het oproepen van zee, storm en wind. Haar tussenkomsten zijn echter wat aan de schuchtere kant.

Daarnaast zorgt Kris Defoort voor de muzikale omlijsting, maar tot een uitgewerkte dialoog met de tekst komt het niet. Hij gaf registraties van fragmenten uit zijn symfonische composities hier een nieuwe functie. Live beperkt hij zich tot zeldzame noten of korte trekjes aan de vleugel.

Het effect bevredigt niet helemaal. Ik wil de componist levend aan het werk zien. Muziek die door luidsprekers komt, schept minder sfeer dan je zou denken. Het orkest neemt je niet echt mee, maar houd je op afstand. De tussenkomsten aan het klavier zijn wel heel karig zodat Kris Defoort in zijn geheel te veel afwezig is.

Vermist de voorstelling zich in openlucht afspeelt moet geluidstechnicus Brecht Beuselinck het geheel auditief samenhouden. Dat lukt voortreffelijk – hij is de stuurman aan boord van dit wilde zeeverhaal.

Bij de première was ook de minister van cultuur Jan Jambon aanwezig. Zo zag hij welke evenementen coronaveilig kunnen doorgaan. Hij heeft - samen met Bart Somers - duidelijk gesteld dat niet alles verboden mag worden. Met zorg en verbeelding is er nog veel mogelijk. Nu ligt de bal in het kamp van de burgemeesters. De culturele sector rekt op hen.